

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүделиниң органы

Ростов областын колхоз, совхозтарынын мурунчыларынын чөбүдө туралы болган. Анан РСФСР-нин көдөз ажыгагы министринин оралканчысы Ю. П. Калинин өз областын төлөөмөндөрүнө РСФСР-нин Министрлер Чөбүдөнүн болган ВЦСПС-тин шилчево Кызыл тутун тыгыспап.

Чая тылдың баштайгы хүн
нерицен эгелээш, мынд
ажыл-ишчи хүн бүрүзү чаа

— — — — —

М. СЕВЕН.
«Шыннын» корр.

СТИЛИН БОЛГАШ АРГАЛАРЫН САЙЗЫРАҢГАЙЖЫДАР

ОРГАНИЗАСТЫГ АЖЫЛДЫ КҮШТЕЛДИРЕР

практиказымың дугайында
СЭКП ТК-ның доктаалына
дүүшүр тургузары эргежөө
чугула. Ычанагаш партия эге
организацияларын тодаргай
удуртур, негелдени беддир,
үндүргөн шийтиштеринин күү-
сөздөзүн организастаарын
күшөлдирер керек. Делегат
аш С. Юмбуу бодунуң сана-
лы бо айтырыгларга холбаш-
тырган.

[illegible]

«Июн-Тей» совхозун партия
организациясынын секретари
А. Сарангулов эл арасында
партиянын партия эл органи-
зацияларынын башыгаарынын
секретарьларын дүңгүлүт-
түп солотуптур, олардын се-
минарларына угуу-угу-
туга айтырларынын чууга-
айырчыне кичээгейин угул-
дырган.

Делегаттар Х. Абды-оол
башчы листигулдула,
М. Архипова (№ 4 шаарда),
Т. Салжак (ДЛКСМ Кызыл
чоормонунда) боттарынын са-
надарын аялычы колларын,
аялыч-эскеринин коммунист
кыязындагынын айтыр-
гыларына хообаштыр, ол
аялыч партия организаци-
яларынын угурутулган, кич-
ээгейин күтүздөгүчүн чу-
гузала айтканнар.

[illegible]

дизайнер аякка херек дош адамдардын коммунисттеринин урматкалыгы болуп чогуу-убиле бедетишенинде.

Манча «Кызыл тууду» эргелдиргенде келген делегат эл Салчактын савалы ошубагып турат.

— Кыштан согушта, чайын жипште туугуларга эрсе-адамдарды куш-аымы-биле жакшыларга бараалтап, чаа-жыгыткан бакчыларын тутуп берип турар. Олардын кийим-херезин, ачмдарына-агып дутайнда сагып са-мышкын кошкып. Туугу достастарында буфеттерин минин пиныры конуп ба-й. Чамдык тутуп объекти-терин мурап турар, ескелери-гай аягы-биле оларын де-тур тыртып турар. Чыңса, «Кызыл-тууду» эргелдинин уш уястогу планын чутле хуу, 48-жн уястак чутле хуу кустеткен. Хой-хой жакшлар аякка шагы узер, доттороалдарын тутуп толун-тогуур бугине экелбел-диринде уялгап чус-чус таяк-

Аууда чагыт етуатар эл даарар фабрикамин даар-нычтын эл Х. Салчактын ээржыйн хуулаа бедер-терин партия органи-лалынын секретары Т. Макаренкоюн болгаш ке-даа эштерин салмалар аякка-херек дош харымса-мын бедеринин дутайын айттыргаларга холбашка. Чакса, эл Салчак кадрларын пилин алырмын, аякка ба-жыктааларын эрге-жугулаа айтпаш, ош аякжалдан турар фабрикамын сөөлгү чылдарда дорт чед-диктерин созулканы — буд-ругеин аякка-чорудулаа таяк-ба шаптыктап турар дээр-а-чидин-биле шугумчулос. Сын-да аяк ж ч у з а н а р н ы дашташтар, лекция, бесе-дыналар базас солтун, сеткү-нөмчүр кымыл-будууду-салад кылым каанын ор-тор шыгыны буруу ша-кан. Бо айттыргалары к-чозгогге адырп делегат ре-публиканы Амидрал ка-дырылга министрствозун

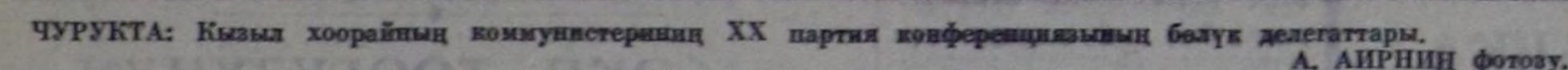
— Партия хооромунун болзаг хоорукүсүмүн чамдык килдистер ажил-чарыга тодаргай удулгас, айтырмасын иштине чаналып кирбес чоруктар бар. Чинжээ, Тере-Хөл халкоста байдал бай турла-ла, опу амдыгаа мейдир болу-чугуру-биле сайгарыс көрбөс. Хоорукүсүм уагетур килдиз бууду-турлар байдалды эки билбес, чамдык биле сан-мездэр кой мездор шыл ласе практивал иштутуулам дел, эи. I. Ма-коров буруу шаш иштуту-мүс.

[illegible]

«Каре-Хаан» союзго турун келгенден бээр үш чыл чедер дараа, бодуңун мурундаа чыгыштык сорулгалык кууспун ишчалаан турар. Ында бээр ажалдың куулурузына амык, малдың продукттауу коомго боол, уштылаан, хоорайлык жоготуу-кадыр күүлөргө куулуңуң күтүстөй иштелип, Ош кышкык специалистер-биле, ортукма аэионун мадр-лары-биле ажалдык жана кош-кал. Ош дутайдык партия коорукко, кооруккоом бол-аш Кыдык ажалдык минис-терствоо даштын дууамы ортотуу, үчкүнү

на. Илгиздасан, херек кы-
ладала мындг эвс. Боор-дур.
Хоорайдан келген чамлыг то-
оолер дугу-далаш-биле илгиз-
дасын айтирмыглар салган,
айтырмашкан чоруутар. Де-
сери сөөлүне бистик мал-
чынармыска кайы-дала орта-
лашкан. Менденши билин-
сес, биле кусту кычы чораш-
талар биле илгиздасын мал-
чыны бар бе деп айтирмаш,
деди эшкен. Шах мындг
командировканын аямык ко-
чот эш А. Малмовор тутум-
дуула. Хоорай чогуугуна
ичка-агиларыне партия хоором-
дому, хооруксөөм доктаамал
түтөтөн салгыны, мурак-
чыны малчынарны, хоуу
ичкалдаткыч, рынч, хуралда-
нын өрттэрин, дүзүгүзүгүн
олуштурманын аргасын туу-
дусуу оворот саналалар.

ринче хоорайның бүтү комму-
нистерин болгаш ажилчы
чоннарын партия конферен-
циязы кыйтырган.

Комсомолчу отчугаш

Төгрүк, потамы Чоксимда Шинпи, чоланы Саныга Айыр.
Башы Орхидда Даш-оол, уугулар
Салгыла Малайга болганга кезерин-даа кирип болур.
Амьктатаран идея политиканын билин даам бедидер,
ажыл шипи-мергенкян бийлар талаш-шам колвокта
комсомол комсомл ортанын батал полн-масын
чамомл төмөгчелери ап турар. Комсомол, организациында
136 комсомолчулар бар, а ол налды амьктар оой-даа хой,
оларын бүдүрү турар ажил-херек бирүү унагал болаш
солур.

Партия организациясының удуртулгасы-биле комсомол комитети элчилик аяктайтары чедишкисинин чоруду, ол-че комсомолчулары болгаш кижикту эвес аяктайтары хара тутуш. Ажылдап, оорейин-даа турар аяктайтар «Бил-биле бугу таалай чөлсөгөй» деп нинти сорулга комсомолчу-аяктайтары улам соруш киргерт. Аяктайгара белет-кисини уюнидо оларга пронагайдыр, лекторлар болгаш школяни коммунист башкылары боттуг дузаны чедирип, комсомолчулары организастар турары - аяктайтарың

Лейпциг шаңдөөчүлүгү азыркыга чейинки болган.

Лейпциг эсэчтүүлөрү дүңгөрүмдөн ангилса, келгө аныктар текникти билин беддер, чаа профессияны чедиң алыр талам-биле база доктаамал салгың салгың келген.

Балгасылса № 11 профтехучилищенин салбырын Нарынга түшүрүлүп бурунгар ажиткан, ону согулгу нин чылаа 32 аныктар досоан, ачыла 30 жыны бар, оларын дүңгөрүмдүлүгү мекемелерге Күзгө Демилгө кол башкылап турар. Бо өөрелдө чымыла козуку

Нарын ажиткан, ичла 23 жыны өөрөгүн турар, ошкышкан Нарын ортукма школазын чымыла республиканың бот-өөрөгүнө школазын пунктузу база бар, ичла эаиччиктер зүбүрү ачит.

Комсомолдун үш политбөлүмүндө ниятиз-биле 60 хире кичи хаара туттуган. Аниматорлор экономикагын билини бедеринчире партия уузг кичээгейи салып турар. Ол салып-биле тургустунган «Социалистг экономика дугайында беседалар» бөлүмүндө колхозтуң тускай эртеинчилери ооренип турар.

[illegible]

астия партиязы чов орту-
ага масса-политиктин айма-
да аткарылар болгаш хевир-
ин улам сайырайгайм-
чычы, ол талам-биле эп-
т, таарымчалыг аткарылар
ини тыварыча хой-нети
аппараттарынын кичээ-
рин атырып турар. Хой-
нети чурттаа чур черин
ама-биле политиктин айма-
чорударына аткаарта-
лар улуг учур-дузалыг.
Хой-Хемия районда олар-
чы саны 185 чедик тур-
гандар бо аймага башкылар,
инилер, кодо амы-агайын
инициативтери, хероженер
инициативтери активчилер
инициатив кирип турар.
И. А. Давыдов, докт. ин-
ж. Н. К. Крукавичин
инициативчилеринде
ама-инициалер ербенин ту-

Ал силерге сумелен тур
 алаң деп кечкелер, диспут-
 тер уткы-ымналар, согуш
 амалдары, организастыгына,
 финансы бийлей чымыла
 Александр Ондардың арин
 байонун Хүдүмдө дептерин-
 ки кирип бийле.

«Алдын күүс», «Чечетер —
 амьдралдын каасталганы»,
 «Күсү дүжүт» — деп кудум-
 уу байырларга Алдан-Маа-
 мыр, Бажик-Алаак, Ниме,
 Янг-Тала суурларга согуш
 урдул эрткүлүн. Бо байыр-
 алларга мунаркылардын ер-
 кеттик чүддөр-биле, бижик-
 тер-биле шийилан.

Александр Ондар дарга-
 лаан хөроожонер човулан
 (Алдан-Маадарга) чоп ору-
 нунга кижиндилелет, орга-
 низастыг зөмөгөлери күш-
 төдирин турар. Малама хө-
 роожонерге кум-амылкы
 дуулар кассан, организас-
 тыга, бо ашым-бйла эрткен
 чыллы, 65 малтын өр-бүзге
 бажик шиттин эдилдерин
 садип алып аралгы болган.
 Чыл төчүзүндө чыл суурга
 — Чечетер амьдралдын
 каасталганы деп дөсөлө-
 нин солуу, көрүшүп кылдар
 организастаан. Алдан-Маа-
 мырта Оюлук Моикит, Чен-

Оол аягында аралык-ла-
да, сыяналгыны, аядагы
-ччен кылырмын болгун
оларды организастан.
мыкан аяа куурларым
-ныларым, бөсөлөрүм
-ууду, квартал кооптерте
-кылым, бичи уруулар
-ны төртүтүгөн хуан эр-
-ни, мадыр-иелер-биле,
-коз, соккоз бууруулези-
-на мураккачылы биле хоо-
-л салгады кичилер,
-чурутту Ууу дайымын
-жикчилер-биле укура-
-ммыларым болган оске-
-масылыг кемчелерим
-ууду тур.

Октябрь 30 чымы, Ленин

[illegible]

чылдын 38 жогу 95-135
 траганиян докуртууга, 40
 сөгк саанчы ишектен-е
 100-2400 ж чедир сүтү
 ала алган. Жыюкзулар Оор-
 кан Хуан, Сат Мавдари,
 анчалар Монгуш Аддын-
 асы, Мария Салгы-Дараа,
 Сал Агаш-Хаак, Валентина
 Салт, Матгуш Мимке, Ка-
 салт, Сат Бокаталы Чо-
 нолу, Коммуш Куукалы,
 монгуш Олуш, Ондар Кокек,
 алгаш эскер-даа эң ки-
 сиргүтүргүтүрүн чедип ач, эске
 күүн күш-ажылча улам со-
 к кыштар туурар.

1970 чылда Тыва АССР-ниң малчыннарының социалистиг чарыжының түңнелдери

Сүт-бараан фермалары

Бригадиринң фамилиясы, ады, адамын ады	Ферманн ады	Ажыл-агыйы	Району	Бир ипектен-не саткан сүт (кг-биле)
Редюко С. И.	Кара-Булуң	«Межегей» с-з	Танды	2677
Пичутин Н. С.	Кок-Тей	«Кок-Тей» с-з	Кызыл хооросаг	2636
Дорожня Д. С.	Туран	«Кызыл-тараачын» к-з	Бий-Хем	2298
Мирошников С. А.	Төп	«Россия» с-з	Танды	2285
Малькович М. Г.	Дюора-Хадмң	«Межегей» с-з	Танды	2292
Публин В. И.	Могай	«Саян» с-з	Бий-Хем	2294
Носоров Н. Г. С.	Алаак	«Межегей»	Танды	2226
Серебрякович П. В.	Төп	«Кызыл туку» с-з	Каа-Хем	2290
Адыр-Кыс М. С.	Дөргүн	СЭКП-инң XXII съездин атыг с-з	Чөөн-Хемчиг	2008
Рудаков Н. С.	Төп	Дуруктуга станциясы	Танды	1962
Тогус О. А.	Хаак	«Элегес» с-з	Танды	1892
Дондур-оол О. Д.	Төп	«Бүрөң» с-з	Каа-Хем	1868
Монгуш К. К.	«Бииктик-Хая» №1	«Барым» с-з	Барым-Хемчик	1860
Вершинин С. Т.	«Элегес» с-з	«Элегес» с-з	Танды	1844
Кара-оол К. Б.	Хаак	«Элегес» с-з	Танды	1840
Баяр П. К.	Баялаг	«Кызыл тараачын» к-з	Бий-Хем	1822
Кустова Н. Т.	Төп	«Тилелет» к-з	Каа-Хем	1817
Илмтык Е. Ф.	Красноаровка	«Революциянын чабыжы» к-з	Танды	1778
Ковалькович А. С.	Могай	«Саян» с-з	Бий-Хем	1778
Чулдун К. Т.	Иштин-Хем	«УТКА» 25 чылы с-з	Улуг-Хем	1740
Шериг-оол М. К.	Шым-Бажы	«Мыраа-Бажы» с-з	Чөөн-Хемчик	1726
Кыскал-оол О. О.	Бииктик-Хая №2	«Барым» с-з	Барым-Хемчик	1723
Серин Х. К.	Арыскан	«УТКА 25 чылы» с-з	Улуг-Хем	1681
Хевенмаа Х. Д.	А-Мажалык	«Барым» с-з	Барым-Хемчик	1650
Владимирова Н. М	Кудузун	«Элегес» с-з	Танды	1621
Чаламба О. Ч.	Ак-Даш	«Сүт-Хөл» с-з	Чөөн-Хемчик	1618
Магера А. И.	Сунт	«Саян» с-з	Бий-Хем	1595
Дугаржан А. С.	Арыг-Бажы	«Улуг-Хая» с-з	Улуг-Хем	1581
Дагыш Х. С.-С.	№1	«Большевик» к-з	Барым-Хемчик	1571
Ючкин Н. И.	Чылаовка	«Евон» с-з	Бий-Хем	1568
Тютин С. Я.	Төп	«Ленинчи орун» к-з	Каа-Хем	1558
Карсол	Хадым-Аксы	Дуруктуга станциясы	Танды	1552
Виноградов Н. С.	Марачевка	«Революциянын чабыжы» к-з	Танды	1523
Чамзырын К. П.	Төп	«Коммунизмниң хереди» к-з	Танды	1504
Грецкий Н. П.	Төргалыг	«Күң-жылдыз хосту» с-з	Улуг-Хем	1483
Чалдыл Э. Д.	Харатан	«Иданоо атыг с-з	Улуг-Хем	1476
Салай А. Д.	Тараг	«Бок» с-з	Бий-Хем	1469
Давылов Н. Н.	Кулауун	«Элегес»	Танды	1438
Крыловук В. Ф.	Хадым	«Хадым» к-з	Бий-Хем	1402
Сундуй Т. О.	Нара-Тал	«Найрал»	Улуг-Хем	1368
Сандо К. Х.	Оймак	Иданоо атыг с-з	Улуг-Хем	1360
Борзенков Г. Н.	Төп	«Кара-Хаак» с-з	Совети	1325
Кудер-оол Н. Д.	Даштын-Тей	«Большевик» с-з	Чөөн-Хемчик	1310
Оюндү Д. И.	Урбун	«Найрал» с-з	Улуг-Хем	1300

Семиртир инек кадарчылары

Кадырчыларынын фамилиялары	Ажыл-агыйм	Району	Хонукта ор- туман немел- де денен (грамм)
Чаапар Т. М.	«Россия» с-з	Танды	900
Степанова М. Т.	— «—	— «—	900
Шарба И. В.	«Ленинчи орук» к-з	Каа-Хем	873
Акимов А. К.	«Бурен» с-з	— «—	852
Кудравцев С. В.	— «—	— «—	820
Наксыл К. И.	«Россия» с-з	Танды	800
Байсаар Б. М.	«Россия» с-з	— «—	800
Даваалай И. К.	«Бурунгаар» с-з	Каа-Хем	790
Нелобов Н. П.	«Ленинчи орук» к-з	— «—	785
Дудуней К. С.	«Бурунгаар» с-з	— «—	750
Кенден Ш. К.	«УТКА 25 чылы» с-з	Улут-Хем	700
Дутар-оол М. Х.	— «—	— «—	700
Сүдүлүй-оол С. Ч.	«Россия» с-з	Танды	700
Тарачы Т. Д.	— «—	— «—	700
Гудил А. И.	Дукалга станицалык	— «—	692
Хомалыг В. Б.	«Сая» с-з	Бин-Хем	668
Самбуга Д. Н.	«Өкө» с-з	— «—	660
Кара-оол Н. О.	«Улут-Хал»	Улут-Хем	650
Чындум О. Т.	«Революциянын чал- быжык» к-з	Танды	618
Серен Д. Д.	«Өкө» с-з	Бин-Хем	615

БЫЗАА АЖААКЧЫЛАРЫ

Бизас ажаакчыларының фамилиялары	Ажыл-атыйм	Району	Хонукта ортук немезде динди (грамм)
Кызыл-оол Д. Ч.	«Торталгы» с-з	Өвүр	928
Попнова А. И.	«Межегей» с-з	Танды	883
Болат А. Х.	—с—	—с—	878
Карманова В. И.	—с—	—с—	874
Агапова А. Г.	«Кок-Тей» с-з	Кызыл хоорсовет	837
Толстикова Н. И.	«Кок-Тей» —с—	Бия-Хем	842
Чалам Т. Д.	«Торталгы» с-з	Өвүр	840
Бальчир-оол М. П.	«Саян» с-з	Бия-Хем	837
Грудинца Н. М.	Революцияның чал- быкың» к-з	Танды	837
Ложилына И. Л.	«Кок-Тей» с-з	Кызыл хоорсовет	835
Гончарова М. Г.	«Саян» с-з	Бия-Хем	812
Частан Х. Л.	«Кызыл тараачын» к-з	—с—	808
Самбу Л. Б.	—с—	—с—	800
Фелоскина Е. И.	«Күш-ажылдың хостуу» с-з	Улут-Хем	790
Ховалыг Е. Б.	«Кызыл тараачын» к-з	Бия-Хем	778
Афанасьева А. Ф.	«Күш-ажылдың хос- туу» с-з	Улут-Хем	776
Сиемзх Т. М.	«Октябрь 30 чылы» к-з	Каа-Хем	770
Наггузова М. А.	«Кызыл тараачын» к-з	Бия-Хем	769
Ушкы Л. Ш.	«Межегей» с-з	Танды	761
Сураскин К. В.	«Кызыл тараачын» к-з	Бия-Хем	749
Казанцева А. М.	«Өкү» с-з	—с—	740
Шожут Д. А. С.	«Болшевик» к-з	Барыш-Хемчик	746
Мат И. А.	«Саян» с-з	Бия-Хем	742
Жук В. Ф.	«Бурел» с-з	Каа-Хем	710
Никитина В. А.	«Күш-ажылдың хос- туу» с-з	Улут-Хем	692
Мамы-оол М. Х.	Дурикулда станциязы	Танды	686
Черниговцева С. Г.	«Кок-Тей» с-з	Кызыл хоорсовет	684
Нихаева Э. С.	«Элегес»	Танды	673
Дробышев А. Д.	«Кок-Тей» с-з	Кызыл хоорсовет	670
Серээ О. Т.	«Доң-Терезин» с-з	Барыш-Хемчик	650
Иванова В. Г.	«Россия» с-з	Танды	650
Ведяникина Т.	«Революцияның чал- быкың» к-з	Танды	650
Васильева У. Я.	«Элегес» с-з	—с—	639
Карамы О. С.	«Кызыл тараачын» к-з	Бия-Хем	639
Лашкина В. Т.	«Октябрь 14 чылы» к-з	Каа-Хем	630
Уйгук Б. Х.	«Кызыл тараачын» к-з	Бия-Хем	614
Нордү В. К.	«Өкү» с-з	Бия-Хем	610
Рабцева В. Н.	«Межегей» с-з	Танды	608
Маамы Л. Т.	«Саян» с-з	Бия-Хем	607
Сегреева И. С.	«Өкү» с-з	—с—	600

ХОЙЖУ БРИГАДАЛАР

Бригадирлерия фамилиялары	Ажыл-агыйм	Району	100 койдан агала ху- раган
Шштулин П. А.	«Октябрь 30 чылы» к-э	Каа-Хем	111
Ынаалый К. Б.	«Чаа орук» к-э	Эрзин	109
Алдын-Херел С. М.	«Ак-Эрзи» к-э	Тес-Хем	106
Емдан Э. Л.	Ленин аттыг к-э	Эрзин	103
Шарапин О. Ш.	«Коммунизмниң херел» к-э	Талды	104
Виче-оол О. А.	—	—	104
Имештея К. Г.	«Элегес» с-э	—	104
Липчаа О. К.	«Х Улуг хурал» к-э	Улуг-Хем	101
Доржа О. Я.	«Сут-Хал» с-э	Чөөн-Хемчик	100
Мого С. А.	«Тес-Хем» с-э	—	99
Сандай С. Д.	Ленин аттыг к-э	Эрзин	98
Хайил С. Э.	«Ак-Эрзи» к-э	Тес-Хем	98
Мнаай-оол М.	«Сут-Хал» с-э	Чөөн-Хемчик	88
Сандай-оол О. А.	—	—	97
Чаш-оол М. С.	«УТКА 25 чылы» с-э	Улуг-Хем	98
Сюртук Т. Б.	«Найырал» с-э	Улуг-Хем	97
Оттук-Даржаа М.	«Сут-Хал» с-э	Чөөн-Хемчик	97
Бугаев В. Н.	«Элегес» с-э	Талды	96
Тас-оол К. К.	—	—	98
Хорлуу В. С.	«Чаа орук» к-э	Эрзин	96
Ооржаак З. Д.	«Тилдиге» с-э	Талды	95
Бариймаа О. Д.	Ждапов аттыг к-э	Улуг-Хем	95
Алдын-оол С. С.	«Чаа орук» к-э	Эрзин	95
Дагба Д. М.	Ленин аттыг к-э	Эрзин	94
Данзурун И. С.	«Чодураа» к-э	Тес-Хем	94
Сайын-Маадыр Х. Д.	«Большевик» к-э	Барыш-Хемчик	93
Моң А. Т.	«Мөрөн» к-э	Эрзин	93
Дырчин М. А.	«Тес-Хем» с-э	Тес-Хем	93
Машпак К. Ч.	«Октябрь 30 чылы» к-э	Чөөн-Хемчик	92
Собилин Л. Р.	«Мекелек» с-э	Талды	92
Донтуу О. Ш.	«Торгалыг» с-э	Баттү	82
Батаалов Р. К.	«Бурен» с-э	Каа-Хем	81
Докаш-оол Д. М.	«Найырал» с-э	Улуг-Хем	91
Копончик А. С.	«Х Улуг хурал» к-э	—	91
Седен Д. Д.	«Чыраа-Байы» с-э	Чөөн-Хемчик	91
Манган-оол Д. К.	«Соля» с-э	Бий-Хем	91
Уртелек Ч. Г.	«Кара-Хаак» с-э	Кызыл хооросвет	91
Хезинт-оол К. О.	«Барлык» с-э	Барыш-Хемчик	91
Чаадыа М. Ч.	«Дөн-Терезин» с-э	—	90
Өтөк-оол М. К.	«Сут-Хал» с-э	Чөөн-Хемчик	90
Дажин О. Д.	—	—	90
Чам М. С.	«Улуг-Хал» с-э	Улуг-Хем	90

ПҮР-НУҢ УДУРТУКЧУЛАРЫ
ЩЕЦИНГЕ БОЛГАШ
ГДАНЬСКИГЕ ЧОРААН

ВАРШАВА. (СЭТА). ПНАП ТК-ны
ири секретары Э. Герек, ПУР-нун М
етрлер Човушлинц Даргэзы М. Ярош
и Щегинэ болгаш Гданьскиге чораз
и, ПНАП агиталед дамчгткан. ПУР-н
туртгучулары судно тудуушкун буд
агелеринц тээлээкчилери-биле уж
лшкан. Беседаны кол темазы туртту
агитинца болгаш экономика талазы-бил
тирлээр өйү келген айтырыглар
лган.

ПРОФЭВИЛЕДЕР КОНГРЕЗИ

КАИР. (СЭТА). Профвеледдериниң бу
гү-африка федерациязының «Африк
профвелед шимчэшининиң чаңыс эв
дэш» деп дозун-биле эрткен IV конгрес
бодунун ажылын ында доосая.

Конгресстиң киржикчилери чатынча үч
беле хүлээн алган резолюцияларга им-
перализмдин, расизмдин болгаш са-
мизмдин хөдөлгизининиң буруу шаа-
ндалыгын билдирген. Чокку Чөөн чүктө
болгаш бийлик тайбын катал тургузар дээш ара-
уластарың демиедин деткип турар ду-
гайын меделгөн. Конгресс хүлээн алган
дипти декларацияның барың талакы
монопольлардың тергилдөөмининде бу-
ту африка диги хостаар сорууга-биле кү-
нөйишчилериниң катыштыгырачың, ко-
лодонизмдиң болгаш неоволонизмдин
артышкыларын ууткаларчың Африка-
нын бүгү провансладерди кыйгырган.

Контрестсиян худэи алган оов есне ре-
волюцияларынга Гвинеяны улузунг-
уауу португал колонизаторларынг а-
ресси үүгедигария, а од ышак му-
нуу-африка расистерип боо-хесек-би-
хандыгарын ангил чазантып пилалал ту-
рарин буруу шакшак.

Профидеядериян бүгү-африка Феде-
рациянын устанынга мемелдин кий-
нес. Федерация африка чурттарын чазак-
тармандал бодууң хамаарылга чотун е-
взор арттырган дээрин мемелдеде чугаа-
лаал.

Профэвилелдеринин бүгү-африка федерациясынын мүссекчи бюрозунун даргазынга Махджуб Бенбсиддикти (Марокко) чангыс үн-биле сонгаан.

ДАЙЫЛДАЖЫРЫН
СОКСАДЫРЫНЫҢ ДУЖААЛЫ

ХАНОП. (СЭТА). Парламентын хослагч агентлагийн дундагчид-биле аймгай халкадары барымдаалын санаар чачыл-биле холбаштыр Мурнуу Вьетнамын хосаарымын Улусчу чөлсөктөг күштеринин команддалаы дайынанын шериглеринге улур дайын чорудулгаларын январь 28-да 00 шактан январь 30-де 00 шакка чедир соксадир дугайында дужалды берген.

ХАНОЙ. (СЭТА). Дуун Вьетнамда Ай календары барымдаалал санаар чаа чыл—«этэт» эгелзэн. Аас кежик-тик болган тайбын амыдырал дута-йында вьетнам улустун күзели-биле холбашкан частын бо чанчык бол-ган байырзалын социализм тургу-зушкунунда болган АКШ-тын аг-рессияларын ууур демиседе чаа-чаа

Чугула болуушкуннардан

**Макговерн
соңгуда
мурнунуң
кампаниязы
ажыткан**

Америка сенат кеңештүү Магковер президенттин албан-дуюмалыгы боюнча кампанияларын демилгелеп, дүйнөдө алгачкы жолу кампаниядашып, кедир 22 ай бурунгар албан-буюу-бүлө чарнаа. АКШ-ка соңуга кампаниянын ал бир эрт элестон политика тазалаы-быр тайымдырмалыктарын боданырмалыктапкан. Шындаа «улут политика» киржир, харын-лаа АКШ-ка жикте шүргүт кирер дер орадаж жикмашык кой миллион акша-хорес галерин негет турар, мынганга чейин турмушун камсыз кылат. Харин бурун ажалок кой мемелдер алгачкы далай-бүлө камсызланган. Магковерия мынды чарымдарларын үндүрүшү шунтирнелер болганда, үеин оо таарымчылык деп санааы о-дур. Мы бо «улут политика» сенат кежиктүгү чээ клики эвес-те болгай. 1968-жылда-ла Магковерия президенттин албан-дуюмалыгына кандидат боюн соңуга мурунук демилгелерге

Хой-хой америг тайдайлаачлар
лар амы республикада калдык
подарти улашымшыкынык кы
зизинг, америге сонгула муру
нуу эрте эгелээ домосаадыла
кору тайрин. Индий-Кыдат бунгар
чук тайрини уругу-чүзүкни
шериг чаргылаадыны көвүзүни
экономикти буурашкын, сазы
акшамын орток-үзүниң харикес
рааны болган ажы чоталыр че
руктуу көвүзүни америкаварны
калбак массаларыны таарыма
хөөшүүч, сеткил-сатыжым тайрым
тырган. Макговера мидге байдалды
бодунок турутарыны быжылгаары
га ажылаарыни шийтирээни л
дең-дир.

1968 чыыда-ла «тайбынның кани-
дады» бооп Макговере туржун ту-
ган. Ол ам-даа дайында уудр боду
уңу туржуну ескерткен. Сенат ке-
жигүү Вьетнамда дайыны арге-
н доозарын бодууну соруулаан-
кылдыр чарлаан болган бүгү аме-
рик шериглерин Мурнуу-Чоюн Азия-
дан уадуерин азаан. «Вьетнам»
уауздун иштики херектерин америк
соцддартынын болган бомбалык-
самозеттарын дузаы-биле таарыш-
тыр шипитирлэрин ораалашты-
лаан, бужар аагдгдалды кылганын
высты минивирнин дидим болалым

Соғлаётган тивар уярурут бис деп президентиге кайдадга медегалез Шериг харидларларинг амгы Америка кавыч экономикаг болгаш социал чадиг айтыргыларын шийтиирлеэринге кириштирерин оң соғлауду мурувуч программазында баш бурурга көрген.

Соғлауда 21 хардан эгелен кириг тургалындан ам 18 хардан эгелен киригн болур дугайында АКШ-тын дади судунун шийтиирингеге дүүштүр 12 миллион аныяк америка

ВДР-ДЕ ЧАС

куш-ажылчы база дайынчы тинделгелерин байырлалы кылдыр демдегас турар.

ВДР-нин улузу частың байырлалын куш-ажылчы улуз белектер-биле уткаан. Халойнун аар болгам

СААР ИНЕК КАДАРЧЫЛАРЫ

Кадрларның фамилиялары	Ажыл-агыны	Району	Төрүт 100 иштет-ил алган быза
Кадрлар-оол Х. С.	«Большевик» к-э	Барыш-Хемчик	98
Тарые О. К.	«Сут-Хал» с-э	Чөөн-Хемчик	98
Олар М. Ч.	«Октябрь 30 уулы» к-э	Чөөн-Хемчик	98
Орман С. Д.	«Дон Терезия» с-э	Барыш-Хемчик	92
Дажм М. Ш.	«Сут-Хал» с-э	Чөөн-Хемчик	91
Агбаан С. Д.	«Кызыл туз» к-э	Өвүр	91
Сапма М. М.	Ленин атыг к-э	Чөөн-Хемчик	90

И В И Ж И Л Е Р

Фамилиясы, ады, адының ады	Ажыл-агымы	Району	төртүр 100 нөндөн алган аял
Баланчик М.	«Кызыл туя» с-з	Каа-Хем	100
Кенден Е. Б.	«Тоора-Хем» с-з	Тожу	92
Кыскал А.	—	—	90

Хаван ажаакчылары

Фамилиясы, ады, адавының ады	Ажыя-агайы	Району	Ховукта ор- тумак не- месе деңиз (грамм)
Иранов Г. С.	«Революцияның жалбы- жы» к-э	Танды	329
Чихачева К. П.	«Ленинчи орун» к-а	Кара-Хем	285
Яковлева В. И.	«Революцияның жалбы- жы» к-э	Танды	283
Колосов Е. Я.	«Ленинчи орун» к-э	Кара-Хем	273
Жирнова Е. А.	«УТКА 25 чылды» с-э	Улут-Хем	240
Смирно Е. А.	«—»	«—»	240
Сагаласова А. Д.	«Бурунгаар» с-э	Кара-Хем	230
Кандауров Н. М.	«Революцияның жалбы- жы» к-э	Танды	224
Кандаурова А. Р.	«—»	«—»	224
Прокончук Л. В.	«УТКА 25 чылды» с-э	Улут-Хем	220
Блинова Е. В.	«—»	«—»	220
Дадар С.	«—»	«—»	220

каннарын дараагында сонгулдага бир-дс дутаарын кижирийн фактынз Магтовера база барым-даалал коргон. АКШ-тың аныктарынын дайыга улур хөөнери, сеткил-салгыш бутудеге бидилгилр. Бо чаа сонгулдуларнын бадмашакыны 1972 чыдаа болур сонгулдааың түң-недеринге боттуг салдарны чедир-пн болур.

Магковерияң болуңуң кандидатларың эрте депменттеңнең оон еске мындаткан база тоғарай роуду ойлаң. Магковериаң чутуңуң амыдырылғың уауу роуду ошавайы турар бияи Муруну Дакота штатты саятта төлөзөң, мыңаңаң соңида мурунуң демиселнең үр үеде кырийи турмаң, президентийи кандидаттыңа эрежокч чутула негестетир эд калбак алдарың чеди алырыңа корал салыи турар. Боттарыңа политиктиң алаңарың амы дөзөнаңа чарлаваң де болзаң еске алаңаңчыларың сенат кижигуң Магковериаң ажаңы болғаң инциденттарың холға алдыңы база күзөң турар.

[illegible]

Тулаадан тулааже

АКШ-тың мамгалла министри Лойрд Сайгондан чорутури билекле ол доранн помпнее ёзу-чурумнуң баытшын генерал Лов Ноа Сайгонда чеде берген. Муруну Вьетнам пайысшала Камбоджа генералдич ийи хунде кылган чуугаала жымышкыннарын чогуу уткузы биле алтыга, Лойрдти ани-чорутурун уезинде тургустунган ол-а атырыгларга хамааршалан: Камбоджа АКШ-тың болаш ооң сайгон чалчаларындч чеспевтиг интервенцияны казбаттиг.

Январь 8-9-де Вашингтонга болгаа парламент конференцияныгтаа бодууц аян-чорускунууну тундэд-динг дугуйн чүүлал тургаш, Лэйрдин билигнэг: Пентагон ам Камбоджам Индий-Кыдта дайын чорудгаларыннь кол олаа кылдыр көрүп турар. Камбоджада байдал «вьетнамчидылганын програм-мазыннь» чедискингине «дыкка чуугула» бооп турар деп, ол шунд мэдгелзюн. Бо программа чугдл Мурюту Вьетнамла дайынны үдэм-

дыктыларына эвес, ооң кожадары индий-кыдат күрүнелерге—Камбоджага болгаш Лаоска америк агрессияны колбартырынга чажыртынар дегенге боюн турар.

Шыңыда Мургуу-Чоюн Азияга бодуңуң дайылырар аян-чоруудан Азияга чыгып кеткелли турда-ла, америка агрессиясына чаа калбартышкынныын дугайында дындагылар көрүп, млангып Камбожиядан катп эгезден. Сайгон шерпидеринин дайычы бекетиники камбожия девискерин бир яныз өөредилге төү кыдыр корушаса, америка командида камбожия патриоттарга ууур шаажылап кемгедерин чорудуымага ол чалча шерпидерин атылгылары калбартурымага кордал салып туур.

Чуртутт девисангиритт дээн кезини контрольда турар камдоолда патриоттарга удуур кыга туразында аялгашканынчын помпнөөк өзү-турмушун шеригерлер-бде калы чыгычы сайдалга үргүлүзлөрин орадаккы турар 13 мүд сагонго колдешкенистерин камдоокаже чоотка чаа чуртуканы-бде АКШ камгыараткынаан. АКШ сагонго болган помпнөөк шеригерленин дагы чорудулааларын доткынар кылдар болуучу ушар күчүзүнү удуур кезини очон кы-эс дээр оомоолалычын самолеттарын, 14м кылдычын оомоолалычын самолету болган 3 мүд вертолетту камдоокаже базаа чуртукка. «ашынгон пост» солун АКШ-тың бө колдешкенистерин камдоокаже самолеттарын болган вертолеттарын, шеригерленин доткымчын, шеригерленин дагычын оомоолалычын камдоокаже чорудуучу камдоокаже агаар дайымын кылган кемдоттүр.

Камоодажа чаргаторларны тургу-
штар мында-да бөрү дөң даан бөләш,
оң чардакчы кыштыр болгаш ортен-
дирер сомоалары америк самолы
турган октап, шугуң кирген санго
шеригалары оруту аштап бәгир
орааданың турар. Сяам муғуңду
америк кордәһәре далак чадаг
шеригаларың отрядтары дайымы
белен байдалга тургускан. Дайы
чорудугаларыңдың раноннарчы
ужулар америк верто-летарда аме-
рик шериг чөвүңчелерне чорут-
турар. Ақш корезияң шиятпа-
ның оза Камоодажа Ақш-тың
ролов кызыгалары дуганыңда
америк удугуңчуларың агазын-
кышларыңа чорутуру оңу кылы-

ламоодотда америк-интервенция-
чил амги калыбрышыкына. Ан-
тиц Лаоста агрессияны калдооты-
ры-ыла, БДРге ууар чаа чыга-
ар-ыла камсыздыгын орунду ту-
тур. АКШ кыды-кыдаттан «Ину
чорунуна» белеткени турар дор
чусуна оодыккамыан, Вашингтон-
ун негедерини ордандын турар
оо хоозу боалын кыдыг кызылг
хеделин кыныверу бурчу-ыла сой-
галан турар деп, «ио-порт» кы-
содун башыга. Камбожда бо-
ган Лаоста дайныкыгу туламын
чуртту кыр чыгавыман, Пенганго
Муруву Вьетнам америк дайны-
мыктарны чыган кырген ол-ла
орунту кататан турар-ды.

**И. АБЛАМОВ,
В. ХАРЬКОВ**

парын ажыр кууестекни Куанг-
ның можудан дыңнаткан, Тханьхоа
можуда төп электростанциянын
коллекция тергени эки аймакка
гурар. Бо хүнлерде ук коллектив
эртген чыдаын чогуру ушандан 30
хуй электростанцияны бо чыл-
дың бирги кварталында бээрин хү-
ддуген.

